

ЎЗБЕКИСТОН — ОЗАРБАЙЖОН: СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК МУНОСАБАТЛАРИНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА КЎП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиевнинг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 22 август куни рафиқаси билан бирга давлат ташрифи билан Боку шахрига келди.

Ҳайдар Алиев номидаги аэропорт-да давлатимиз раҳбарини Озарбайжон Бош вазирининг биринчи ўринбосари Яқуб Аюбов ва бошқа расмий шахслар кутиб олди.

Ўзбекистон ва Озарбайжон — тили, анъана ва урф-одатлари бир-бирига жуда ўхшаш дўст мамлакатлар. Бу дўстликнинг илдизлари эса узоқ тарихдан қувват олади.

“Авесто” китоби икки элнинг муштарак ёдгорлиги саналади. Ўзбек ва озарнинг байрами — Наврўзи бир. Халқ озғани ижодининг нодир дурдоналари — “Гўрўгли”, “Ошиқ Ғариб”, “Дада Қўруқ” дostonлари эса азалий қардошликнинг илдизлари ҳақида янада теран сўзлайди. Уларнинг санъати, мусиқаси ҳамонан. Шу жиҳатдан ҳам бу икки халқ вакили сўзлашганда тилмочга ўрин қолмайди.

Кейинги йилларда бу азалий биродарлик, ўзаро ҳамкорлик янги босқичга кўтарилди. Икки мамлакат Президентларининг сиёсий иродаси, узоқни кўз-

лаб юритаётган сиёсати, ҳеч муболағасиз, дўстлик алоқаларига янги руҳ бағишлади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Боку шахрига келгач, Озарбайжон халқининг умумимиллий етакчиси Ҳайдар Алиев мангу кўним толган Фахр хиёбонига ташриф буюрди.

Ҳайдар Алиевнинг мустақил Озарбайжонни барпо этиш ва мустаҳкамлаш йўлидаги хизматлари беқиёс. Мамлакатнинг жадал ривожланиш даври ва халқаро майдондаги нуфузининг юксалиши айнан унинг исми билан боғлиқ.

Қардош ўзбек халқи билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга доимо алоҳида эътибор қаратган Ҳайдар Алиевни юртимизда яхши билишадди. Ўзбекистонда унинг юз йиллик юбилеи кенг нишонланди. Шу муносабат билан почта маркалари босилган, турли маданий-маърифий ва илмий тadbирлар ўтказилган эди.

Тошкентда Озарбайжон халқининг умумимиллий етакчиси номидаги кўча, унга бағишланган хиёбон ва ёдгорлик очилган.

Шавкат Мирзиёев буюк давлат ва сиёсат арбоби Ҳайдар Алиев қабрига гул қўйиб, хотирасига ҳурмат бажо келтирди.

Шундан сўнг давлатимиз раҳбари Боку шахридаги Шахидлар хиёбонига борди.

Озарбайжон пойтахтининг қоқ марказида жойлашган ушбу ёдгорлик мажмуасида мамлакат озодлиги ва ҳудудий яхлитлиги йўлида қўрбон бўлган юрт қаҳрамонлари дафн этилган.

Ўзбекистон етакчиси ёдгорликка гулчамбар қўйиб, Озарбайжон ватанпарварлари хотирасига эҳтиром кўрсатди.

“Зуғулба” қароргоҳида давлат ташрифи билан Озарбайжон Республикасида бўлиб турган Ўзбекистон Республикаси Президентини расман кутиб олишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Ўзбекистон етакчиси Шавкат Мирзиёев ва рафиқасини Озарбайжон Президенти Илҳом Алиев ва рафиқаси самимий қарши олди.

Қароргоҳ майдонида олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Давлат раҳбарлари фахрий қоровул сафи олдида ўтдилар.

Ҳарбий оркестр ижросида икки давлат мадҳиялари янгради.

Расмий кутиб олиш маросимидан сўнг Шавкат Мирзиёев ва Илҳом Алиев тор доирада учрашув ўтказди.

Давлатимиз раҳбари Озарбайжон Президентига ташриф билан келиш таклифи ҳамда Ўзбекистон делегациясига кўрсатилаётган самимий меҳмондўстлик учун миннатдорлик билдирди.

Етакчилар Ўзбекистон билан Озарбайжон ўртасидаги кўп қиррали стратегик шериклик муносабатларини янада кенгайтириш юзасидан фикр алмашдилар.

Парламентлар, ҳукуматлар, ҳудудлар, ташқи сиёсий ва бошқа идоралар, таҳлилий доиралар ўртасидаги алоқалар фаоллашгани мамнуният билан қайд этилди.

Кейинги йилларда ўзаро товар айирбошлаш ҳажми барқарор суръатда ошиб бормоқда. Қўшма корхоналар сони 4 баробар кўпайди.

Озарбайжонда Ўзбекистон автомобилларини йиғиш, ипакчилик ва тўқимачилик кластерлари ташкил этилгани самарали ҳамкорликка мисол бўла олади.

Ташриф арафасида ўтказилган бизнес-форум натижасида янги кооперация лойиҳалари ва савдо шартномаларининг салмоқли тўплами шакллантирилди.

Ўзбекистон ва Озарбайжон етакчилари энергетика, машинасозлик, металлургия, шахарсозлик, қишлоқ хўжалиги, фойдали қазилмалар, тўқимачилик, ипакчилик, фармацевтика, электротехника ва бошқа тармоқларда саноат кооперациясини кенгайтириш истиқболларини муҳокама қилдилар.

Қўшма лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш ва илгари суриш мақсадида Ўзбекистон — Озарбайжон инвестиция компаниясининг самарали фаолиятини таъминлаш муҳимлиги қайд этилди.

Транспорт ва транзит соҳасидаги ҳамкорлиқни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Ўрта коридор орқали юк ташишни кўпайтириш, логистика ва портлар инфратузилмасини биргаликда ривожлантириш зарурлиги таъкидланди.

Президентлар ҳудудлараро ҳамкорлиқни ривожлантириш, янги кооперация лойиҳаларини биргаликда ишлаб чиқиш ва илгари суриш учун икки мамлакат ҳудудлари раҳбарларининг мунтазам учрашувларини ташкил этиш муҳимлигини қайд этдилар.

Томонлар маданий-гуманитар алмашинувларни кенгайтириш, таълим ва фан соҳасида қўшма дастурларни амалга оширишга тайёргилини билдирди.

Халқаро терроризм, экстремизм, наркотрафик, кибержиноятларга қарши курашиш борасида саъй-ҳаракатларни бирлаштириш муҳимлиги таъкидланди.

Шунингдек, давлат раҳбарлари халқаро ва минтақавий кун тартиби юзасидан фикр алмашдилар, кўп томонлама тузилмалар доирасида фаол мулоқотни ва ўзаро қўллаб-қувватлашни давом эттириш масалаларини муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Озарбайжон Президенти Илҳом Алиевнинг музокаралари икки мамлакат расмий делегациялари иштирокида кенгайтирилган таркибда давом этди.

Ўзбекистон — Озарбайжон стратегик шериклик муносабатларини янада чуқурлаштириш ва кўп қиррали ҳамкорлиқни, энг аввало, сиёсий, савдо-иқтисодий, транспорт-коммуникациявий ва маданий-гуманитар соҳаларда ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Давлатимиз раҳбари дини бир, қадриятлари, анъаналари, тили ва маданияти ўхшаш бўлган халқларимиз ўртасидаги муносабатлар кейинги йилларда энг юксак даражага кўтарилганини қайд этди.

Ўзбекистон раҳбари Озарбайжон халқини атоқли давлат арбоби, умумимиллий етакчи Ҳайдар Алиевнинг 100 йиллик юбилеи билан табриклади.

Президентлар куни кеча икки мамлакат етакчи компаниялари иштирокида ўтган бизнес-форум яқунларини юқори баҳоладилар.

Савдо ва саноат кооперациясида жадал ўсиш кузатилаётгани мамнуният билан қайд этилди. Яқин йилларда учинчи мамлакатлардан қиммат импорتنинг ўрнини миллий ишлаб чиқарувчиларнинг арзон ва сифатли маҳсулотлари билан босиш орқали товар айирбошлашни 1 миллиард долларга етказиш учун барча имкониятлар мавжудлиги кўрсатиб ўтилди.

Саноат кооперацияси хусусида сўз борар экан, Президентлар энергетика, металлургия, фойдали қазилмалар, машинасозлик, электротехника, тўқимачилик, фармацевтика, агросаноат ва бошқа тармоқларда муҳим лойиҳаларни биргаликда амалга ошириш бўйича қатъий қарарларга эришилганини олқишладилар. Бундай лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш учун қўшма Инвестиция жамғармасининг маблағларини фаол ўзлаштириш муҳимлиги таъкидланди.

Ҳудудлар ўртасидаги ҳамкорлиқни ривожлантириш, хусусан, уларнинг саноат салоҳиятини ҳисобга олган ҳолда янги кооперация лойиҳаларини илгари суриш учун ҳудудий маъмуриятлар раҳбарларининг тўғридан-тўғри мулоқотини ва мунтазам учрашувларини йўлга қўйиш ғояси қўллаб-қувватланди.

Етакчилар транспорт ва транзит соҳасидаги ҳамкорлиқни ривожлантириш стратегик жиҳатдан муҳимлигини қайд этдилар.

Ўтган йилда Ўзбекистон юқларини Боку порти орқали ташиш ҳажми қарийб икки баробар ошди. Мамлакатимиз бундан буюн ҳам Озарбайжоннинг замонавий транспорт тармоғидан фойдаланиб, юк ташишни кўпайтириш ниятида.

Шу маънода, Транскасий йўлаги доирасида қўшма логистика компаниясини ташкил этиш ҳамда Боку шахри ва учинчи мамлакатлар портларида омборхона инфратузилмаси ва логистика маркаларини барпо этиш чоралари муҳокама қилинди.

Маданий-гуманитар алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилган бир қатор қарарларга эришилди, шу жумладан, Маданият ва кино қўллари, ижодий ва илмий зиёлилар, ёшлар ташкилотларининг учрашувларини ўтказишга қарар қилинди.

▶ Давоми 2-бетда

ОЧИҚ МУЛОҚОТ ЧОҒИДА БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА БЕЛГИЛАНГАН ЙЎНАЛИШЛАР

Жорий йил 18 август куни Президент Шавкат Мирзиёевнинг тadbиркорлар билан учинчи очиқ мулоқоти бўлиб ўтди. Давлат бошқарувининг турли даражаларида амалга оширилаётган бизнес билан мулоқот дунё бўйича кенг тарқалган бўлиб, иқтисодий сиёсати ва бизнес манфаатларини давлат ривожини манфаатлари билан уйғунлаштирган ҳолда оптимал тарзда олиб боришга ёрдам беради.

Мулоқот ривожини

Илк очиқ мулоқот давлатимиз раҳбарининг таклифига биноан 2021 йил 20 августда ташкил этилган эди. Шундан буюн мазкур формат яхши анъанага айланди ва ушбу сана мамлакатимизда Тadbиркорлар куни этиб белгиланди. Бу Ўзбекистонда шу каби биринчи тажриба бўлиб, бизнесга нисбатан олиб

борилаётган иқтисодий сиёсатни оптималлаштириш нуктаи назаридан ўзининг юқори самарадорлигини кўрсатишга улгурди, кейинги йилларда тadbиркорлиқни ривожлантириш соҳасидаги натижалар ҳам шуни кўрсатмоқда.

▶ Давоми 3-бетда

БИЗ ВА ДУНЁ

ИККИ ҚАРДОШ МАМЛАКАТНИНГ ДЎСТЛИК ИЛДИЗЛАРИ УЗОҚ ТАРИХДАН ҚУВВАТ ОЛАДИ

Озарбайжон оммавий ахборот воситалари Бокуда бошланган олий даражадаги Ўзбекистон — Озарбайжон саммити ҳақида

Озарбайжон оммавий ахборот воситалари Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Озарбайжонга давлат ташрифини кенг ёритмоқда.

▶ Давоми 2-бетда

ИННОВАЦИЯ

ҲЕЧ БИР ЎЗГАРИШ БЕИЗ КЕТМАЙДИ

Ўзбекистон 2030 йилга қадар инновацион ривожланган 50 мамлакат қаторига киришни мақсад қилган. Бугун ушбу йўналишдаги ишлар, таълимда, илмда, ишлаб чиқаришда, умуман, барча соҳа ва йўналишларда илгор ғояларга эътибор қаратилаётгани ана шу мақсадга эришиш йўлидаги саъй-ҳаракатлардир. Бинобарин, бунда энг тўғри йўл ва оқилона ечим тараққиётнинг муҳим мезони — илмни, инновацияни ҳар томонлама рағбатлантириб, ижтимоий ҳаётда инсон капитали юксак қадр топиши учун барча имкониятларни ишга солишидир.

▶ Давоми 4-бетда

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ВА ВЕНГРИЯ КОНСТИТУЦИЯЛАРИ

УЛАРДАГИ ЎЗАРО ЎХШАШ ЖИҲАТЛАР НИМАЛАРДА НАМОЁН БЎЛАДИ?

Ўзбекистон ҳамда Венгрия ўртасида ўзаро дипломатик муносабатлар ўрнатилганига 30 йилдан ошди. Шундан буюн икки давлат очиқ мулоқот ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиб келмоқда. Мамлакатларимиз ўртасида 60 дан ортиқ шартнома тузилган. Сўнгги йилларда ўзаро савдо-иқтисодий ҳамкорлик жадал ривожланмоқда.

▶ Давоми 2-бетда

ИЛМ-ФАН

МАСЪУЛИЯТ, АНИҚЛИК ВА ТАРТИБГА ЎРГАТАДИГАН ФАН

НАФАҚАТ МАСАЛАЛАР ЕЧИШ, БАЛКИ ҲАЁТИЙ МУАММОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШДА ҲАМ ҚЎЛ КЕЛАДИ

Саъдулла ШАРИПОВ,
ЎзФА Математика институти катта илмий ходими,
институт ҳузуридаги ёш олимлар кенгаши раиси

Дунё ҳамжамиятида ўз ўрнига эга бўлиб бораётган янги Ўзбекистонда илм-фанни ривожлантириш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Математика, физика, кимё, биология, геология каби йўналишларда фундаментал, амалий тадқиқотлар фаоллашиб, олимларга барча шарт-шароит яратилаётгани юртимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида илм-фан, таълим тизимининг ўрни ниҳоятда бекиёс эканини аниглабди.

математикаси, тиббий-биологик информатика бўйича илмий тадқиқотлар олиб бориляпти.

Илм-фанни ривожлантириш, ҳаётга татбиқ этиш ва жамият тарақиётига хизмат қилдиришда Фанлар академияси асосий аҳамият касб этади. Бундан 7 йил илгари академия фаолияти су-сайиб, тармоқлари бўлган илмий-тадқиқот институтларидаги илмий ишлан-малар ишлаб чиқаришга кам татбиқ қилинадиган бўлиб қолганди. Кейинча-лик юртимизда бу соҳага алоҳида эътибор берилди. Жумладан, математика фани ва таълимини ривожлантиришга доир меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар соҳа ривожига янги даврни бошлаб берди. Чет элнинг илгор илмий марказлари-да фаолият юритаётган ватандош ма-тематик олимлар юртимизга таклиф қилинди. Уларнинг илмий тадқиқотлар қилиши учун зарур шарт-шароит яра-тилди. Халқаро фан олимпиадалари-да ғолиб бўлган ёшлар ва уларнинг мураббийлари меҳнатини рағбатлан-тириш тизими жорий этилди. Олий

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА УҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

сазовор бўлган. Институтнинг 12 нафар таниқли олими Фанлар академияси ҳақиқий аъзолигига, 5 нафари эса Жаҳон фанлар академияси (TWAS) аъзолигига сайланган. Ёш олимларимиздан 6 на-фари TWAS ташкилотининг ёш олим-лар бўлими танловларида ғолиб чиққан.

Институт жамоаси кўпгина эъти-рофга эригулик ютуқ ва марраларга эришди. 2017 йили профессор Ўткир Розиков Springer-Nature нашриётининг “Springer Nature top Author” сертифи-кати билан тақдирланди. 2017 йилда академик Шавкат Аюпов, Каримберган Кудайбергенов, Баҳром Оморов ва Ўт-кир Розиков фан-техника соҳасида дав-лат мукофотиغا лойиқ топилди. “Scopus Award-2019” танловида Шавкат Аюпов “Top researcher in Natural sciences” (“Та-биий фанлар бўйича йил тадқиқотчи-си”) деб эътироф этилди. 2020 йилда

“**Ҳозир институтда замонавий математиканинг долзарб йўналишлари бўлган алгебра ва функционал таҳлил, эҳтимоллар назарияси ва математик статистика, динамик системалар, дифференциал тенгламалар, ҳисоблаш математикаси, тиббий-биологик информатика бўйича илмий тадқиқотлар олиб бориляпти.**”

мажбурий тартибда лаборатория му-тахассислари эксперт ҳулосаси бе-ради. Шу билан бирга, иқтидорли ёшлар орасидан малакали кадрлар тайёрлаш самарадорлигини оширишни инобатга олиб, 2020 йил 1 ноябрга қадар ҳар бир туман (шаҳар)да математика фанини чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаш-тирилган мактаблар босқимча-босқич ташкил этилиши белгиланди.

2020 йилда Математика институти-нинг Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро, Наманган, Самарқанд, Хоразм вилоятларидаги ҳудудий бўлинмалари ташкил этилди. Улар вилоятлардаги математик олимлар ва ёш тадқиқотчи-ларнинг илм-фан билан узлусиз шугуллашилишни таъминлашни назарда тутди. Ҳудудий бўлинмаларда 22 на-фар фан доктори, 22 нафар фан ном-зоди ва физика-математика фанлари бўйича фалсафа доктори фаолият юритмоқда. Айнан уша йили институт ҳузурида физика-математика фанлари бўйича илмий даража берувчи илмий кенгаш ташкил этилди.

Институт 2021 йилдаги илмий ва ин-новацион натижалари билан миллий рейтингда етакчи илмий ташкилотлар рўйхатидан жой олди. Ўзгича вазирилик ва идора тасарруфидagi 105 та илмий ташкилотнинг илмий-инновацион фао-лиятига оид 75 кўрсаткичдан иборат расмий маълумотлар 27 йўналиш бўй-ича таҳлил қилинди. Математика фа-нига қаратилаётган эътибор самараси ўлароқ, институт ходимларининг илмий тадқиқоти 5 марта давлат мукофоти-га

профессор Ўткир Розиков Ислом ҳам-корлик ташкилотининг “Энг яхши илмий мақола” номинацияси бўйича халқаро мукофотга сазовор бўлди. 2021 йили профессорлар Ўткир Розиков ва Фаррух Мухамедов Elsevier нашриёти ва Стенд-форд университети томонидан дунё-нинг етакчи олимлари рўйхатига кири-тилди. 2022 йил Математика институти профессори Равшан Ашуров Springer-Nature нашриёти журналларида илмий ишлари энг кўп чоп этилган ўзбек оли-мларининг етакчи бешталиги рўйхатидан жой олди.

Математика институти директори, академик Шавкат Аюпов “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан мукофотлан-ди. Институт иқтидорли ёш олимлари ҳам илмий тадқиқот фаолияти сама-радорлиги бўйича давлат мукофотла-ри ва стипендияларга лойиқ қўрилди. Жумладан, 2020 йилда институт ёш олим, профессор Абдор Худойбер-диев “Шуҳрат” медали билан тақдир-ланди. 2019 ўқув йилида таянч док-торант Жасурбек Каримов, 2022 ўқув йилида Собиржон Шоймардонов, 2023 ўқув йилида Зафар Бохонов Президент стипендиати бўлди. Таянч докторант Шомурод Шопўлатов “Мард ўғлон” дав-лат мукофоти билан тақдирланди. Бу-ндай мукофотлар илмий фаолият билан шугулланадиган ёшларни рағбатланти-рувчи, уларни янги марралар сари ун-довчи омилга айланган.

Бугун барча соҳалар қатори илм-фанда ҳам халқаро ҳамкорлиқсиз ўсиш-га эришиб бўлмаслиги барчага аён.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

“РУЛНИ БОШҚАРГАНИМДА ПЕДАЛГА ОЁФИМ ЕТМАСДИ”

Оддий деҳқон оиласида камолга етган ёш фермер Гулираёно Холиқова ота-онасининг ётагидан тутиб, тупроқли далаларда ялангоёқ чопганида жамалак сочли қизалоқ эди. Болаликдан яқинларига елкадош, мол-қўй боқиб, оиласи қорига ярашга ҳаракат қилган Гулираёно ўз тақдирини мана шу илон изли сўқмоқлар, кенг пайкаллар билан боғлаб, кўпнинг эътиборига тушди, иззат-ҳурмат топди. Ерни шудгорлаш, экишга тайёрлаш, ягана, чопиқ, чеканча, пахта териш каби мавсумий юмушлар ёш фермерни ҳар жиҳатдан чиниктирди, тажрибасини оширди.

Унумдорлиги паст, шўрхоқ ерларда деҳқончилик қилишнинг ўзи бўлмайди. Ернинг мелиоратив ҳолатини яхши-лаш, ҳосилдорлигини ошириш бораси-да тиним билмади, изланди, имконият қидирди. Эрта тонгда дала кезди, экин-лар ҳолатини назорат қилиб, ишчилар билан баҳамжиҳат суҳбатлашиб, кези келганда техникани бошқарди, қўлига кетмон олиб, кўп қатори сув ёқалади.

— Дадам узоқ йиллар техника би-лан “тиллашганлардан”. Шу боис, техника бошқаришга, таъмирлашга ки-зиқаман, — дейди Гулираёно дала че-тидаги турфа техникаларга ишора қи-либ. — Трактор рулини бошқарган илк кезларимда, оёғим механизм педали-ни босишга етмасди. Лекин астойдил ҳаракат қилганман, билмаганимни сў-раб ўрганганман. Деҳқончиликнинг ол-тин қондаси бор. Оби-тобида қилинган ишнинг баракаси мўл бўлади. Мавсум

ишчи-хизматчилар сафи кўпайди, ҳў-жаликнинг иқтисодий салоҳияти ри-вожланди. Жорий йил ғаллачиликдан кўрилган ялпи даромад салмоғи 400 миллион сўмдан ошди. 31 гектар пахта майдонидан 55 центнерга етказиб ҳо-сил териб олиш кўзлаб турилибди. Гули-раёно ўтган қишлоқ ҳўжалиги йили яқун-лари доирасида “Илгор фермер” кўрак-нишон билан тақдирланди.

— Опам шифокор, уйимдагилар мени ҳам қиз болага хос касб-ҳўнар танлашим кераклигини айтиб, фермер-лик ишимга бир оз қаршилиқ билдирган. Иш оғир, вазифа юки, масъулият катта-лиги, қўйналиб қолишмни кўп тақрор-лашган. Аммо мен аҳдимдан қайтма-ганман, — дейди фермер сўзини давом эттириб. — Биз жамиятнинг энг илгор қишларига айландик. Президентимиз таъбири билан айтганда, қишлоқ ҳўжа-лигига илм олиб кириш, аграр соҳада қўшилган қиймати занжирини яратиш йўлида меҳнат қиялғимиз, изланғимиз. Пахта ва ғаллачилик кластерлари ҳар жабҳада кўмак бермоқда.

Ҳали ўтгизга ҳам қирмаган, Андижон қишлоқ ҳўжалиги ва агротехнология-лар институти магистранти Гулираёно пахта етиштириш агротехникаси йў-налишида илмий изланишлар олиб бормоқда. Яъни экинларни кимёвий воситалар билан эмас, балки орга-ник ўғитлар ёрдамида етиштириш, қўл меҳнатини қамайтиришга алоҳида

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА УҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

эътибор қаратаяпти. Бу усул иқтисодий самарадорлиги билан ажралиб туради. Масалан, бир гектар ерда пахта етиш-тириш учун ўрта ҳисобда 1000–1200 килограмм кимёвий ўғит сарфланади. Бу қарий 7–8 миллион сўм харажат деганим. Органик усулда эса бу миқдор 7–8 ҳиссасга камаяди. Энг муҳими, экин майдонлари унумдорлиги йилдан-йил-га ортиб боради. Табиий воситалар ёрдамида етиштирилган экологик тоза ҳосилнинг салмоғи, сифати ҳам юқори бўлгани боис, харидоригр.

— Бугунги фермерни бундан беш-олти йил аввалги фермер билан қиёс-лаб бўлмайди, — дейди Йўлчибой ака Холиқов. — Авваллари сутини ичиб

турган уйимиздаги сигиримизни со-тиб, белгиланган режани бажаришга мажбур бўлганмиз. Мажлисбозлик, юқоридан келаётган буйруқлар, ко-миссиялар тинканизми қуритган. Жон ҳовуқлаб кўп унқазардик. Эндиликда ҳамма нарсга ўзгарди. Қўзим қўлимдан ишни олганидан буён фермер ҳўжали-гимиз янада ривожланиб, иқтисодий самарадорликка эришяпти. Чунки қиш-лоқ ҳўжалиги ишларига ҳам илм асо-сида ёндашиляпти. Ўғлим йўқлигидан ўқинмайман. Ўнта ўғилнинг ишини қиялпти қизим. Яқинда Умра сафари-га бориб келдик. Шинам уй-жой, тўкин дастурхон — ҳалол меҳнатимиз маҳ-сули.

Институтнинг чет элдаги йирик илмий марказлар ва университетлар билан илмий алоқаларидан етук кадрларни тайёрлашда кенг фойдаланилмоқда. Хусусан, дунё рейтингига дастлабки 300 таликка кирган университетларда фалсафа доктори илмий даражасига эга бўлган институт ходимларидан 2 нафарига ОАК томонидан тўғридан-тўғ-ри фан доктори (DSc) илмий даражаси берилди. Шу билан бирга, Бельгиянинг Гент университети ва Математика инсти-тутути ҳамкорлигида қўшма докторлик дастурлари ҳам йўлга қўйилган. Таянч докторант Баҳодир Тоштемиров Гент университетидида мазкур дастур бўйи-ча ўқишни якунлаб, фалсафа доктори диссертациясини муваффақиятли ҳи-мия қилди.

2017-2019 йилларда АҚШлик 29 на-фар талаба талабалар учун халқаро тад-қиқот амалиёти лойиҳаси бўйича инсти-тутда ёзги илмий семестрда қатнашди. Бу талабалар олган илмий натижалари асосида иккинчи Ўзбек-Америка конфе-ренциясида маъруза қилди ва хорижнинг нуфузли журналларида бир қанча илмий мақолалар чоп этди. Шу нўқтаи назар-дан, эришилаётган зафарлар Уччинчи Ренессанс пойдевори мустаҳкамланаёт-ганига яна бир далил аслида.

Институтимиз ташаббуси билан АҚШнинг Калифорния университети, Буюк Британиянинг Imperial College London университети, Германиянинг Мюнхен университети, Малайзиянинг MARA технологиялар университети, Бирлашган Араб Амириклари универ-ситети, шунингдек, бошқа бир қанча хорижий таълим даргоҳларида фао-лият юритаётган ватандошлар билан ҳамкорликда етакчи профессор-ўқиту-чиларнинг онлайн маҳорат дарслари узлусиз ўтказиб келинади. Бу эса, ўз навбатида, ёш олимларнинг фанга қи-зикишини янада оширади.

2018 йили SIMPA тадқиқот макта-бининг “Ноассоциатив алгебралар ва уларнинг тартиби” мавзусидаги лойи-ҳаси тақдимои институтимизда бўлиб ўтди. Бу лойиҳадан қўзланган асосий мақсад юртимиз ва қўшни мамлакат-лардан келган ёш тадқиқотчилар учун ноассоциатив алгебралар бўйича жа-ҳоннинг етакчи математиклари томо-нидан маърузалар ўқиш ва олинган сўнгги илмий натижалар бўйича фикр алмашимиз иборат.

Институтимиз ҳузурида ёш олимлар кенгаши тузилган. Унга 40 ёшгача бўл-ган илмий ходимлар, таянч докторант-лар, докторантлар, мустақил изланувчи-лар аъзо. Бу кенгаш коллегал жамоат органи бўлиб, институтдаги ёшларни илмий тадқиқот фаолиятига тизимли асосда йўналтириш, мавжуд илмий мак-таблар анъаналарини давом эттириш, янги илмий мактабларни шаклланти-ришга замин яратиш, ёш олимларнинг илмий-ижодий фаолиятини қўллаб-қув-ватлаш, фан, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини изчил ривожлантириш, уларнинг мутахассисликлар ҳамда тад-қиқот мавзуларига қизиқишларини қўл-лаб-қувватлашдан иборат.

Ҳозир кенгаш таркибида 60 дан ортиқ ёш олим бўлиб, улардан 4 нафари фан доктори, 16 нафари фалсафа доктори (PhD) илмий даражасига эга. Давлати-миз бизга билдирган ишонч ва кенг им-кониятлардан оқилона фойдаланиб, ол-димизда турган истиқболли режаларни амалга оширишда бир оила бўлиб фи-докорона меҳнат қиялғимиз. Бугун оли-мларимиз мамлакатимиз илм-фанини янада ривожлантириш учун мустаҳкам пойдевор вазифасини ўтамоқда. Бу йўл-да юрт тарақиётига ва дунё илм-фани-га салмоқли ҳисса қўиши учун барча имкониятларимиз мавжуд.

Гулираёно Холиқова раҳбарлик қилаётган Фарғона вилоятининг Риш-тон туманидаги “Холиқов Йўлчибой” фермер ҳўжалигида нафақат пахта ва ғаллачилик, балки қорвачилик, асаларичилик, дала четларида бог-дорчилик йўналишларини ташкил этиш борасида ҳам иш олиб борил-моқда. Жорий йилнинг ўзида асала-ричилик, балиқчилик йўналишларида қўшимча тармоқлар фаолияти йўлга қўйилди. Истикболли лойиҳалар дасту-рига қўра, дала четидаги ерларни фойдаланишга киритиш орқали, бир гектар ерда узум етиштиришга тарад-дуд қуриляпти.

— У маҳалламиздаги фаол ва фи-дойи, қўли очик, саховатли ёш фермер сифатида ҳам кўпнинг қорига яраяпти, — дейди “Қайрағоч” маҳалла фуқаро-лар йигини раиси Валижон Маҳкамов. — Фермер ташаббуси билан 13 кило-метрдан ортиқ тоза ичимлик сув тар-моғи тортилди, 2 километр ички ариқ-лар тозаланди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган оилаларга етти тоннадан ортиқ бугдой берди, маҳаллада бўлаётган барча маданий-маърифий тадбирлар, ободончилик, қўқаламзорлаштириш ишларида ёш-ларга бош бўлиб келади.

Бир сўз билан айтганда, қўлда дур ундириб, боғу бўстон яратган, элга риз-ку рўз улашаётган ёшлар саъй-ҳаракати билан олис ва чекка ҳудудлар ҳам ободликка ўз тутмоқда, янги ишлаб чиқариш, хизмат қўрсатиш тармоқлари бўй қўрсатиб, аҳоли бандлиги таъмин-ланмоқда.

Расулжон КАМОЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири.

Шерзод Қорабоев олган сурат.

